

## Andariegu

LUIS ARMANDO MUÑIZ

### I

#### CANTAR DEL CAMÍN

Camín del futuru enfilo  
col fatu bien añudáu.  
Llevo ilusiones y nagües  
y el palu pintu terciáu.

### II

#### NORTIANDO

Arroxando fornaes de mañana, de mañanes y d'albancia  
y de pallabres seles como güeyos serondos.  
Tresnando'l pan pa matar la zapera de los suaños,  
de les rises afogaes, de los díes buxos de nuberos  
y medrana. Qu'hai un tayuelu pa caún nesta posada.  
Y hai escudiella y pan, y calor de llar y pallabra  
pacetible. Desalienda, viaxeru fatigáu, viaxeru  
d'otres dómines u suañar costaba un corazón d'enfotu.  
Desalienda y güeya selequino'l tiempu que t'afalaga,  
esa interminable riestra d'hestoria per facer y  
tresnar, per iguar coles tos manes d'alfareru  
inargayable, d'artesanu de la paz, d'apurridor  
de díes ensin pobisa y nueches de ruxerrux y lloréu...  
Que mañana hai un camín y un horizonte. Que mañana  
hai una andecha y un tiempu u xorrecer amigances.  
Qu'hai cantares, y foguera, y folixa, y xuntanza...  
y manes xuncíes a manes, y pallabres con pallabres.

### QUE SIGAN...

Que sigan los gollones d'esti mundu  
asollando y prendiendo les fogueres.  
Que sigan estruciéndose los homes  
en necia pruñidura coles fieres.

Que sigan aviñándose los odios  
y al empar aguixando pola guerra.  
Que sigan escurriendo nueves armes  
qu'acelorien l'alloriu so la Tierra.

Que sigan los científicos suañando  
n'algamar los espacios siderales,  
sofitaos polos téunicos que gocien  
costruyendo artefautos enfernales.

Sigan tamién los déspotas del Orbe  
calteniendo sangrientes tiraníes.  
Que siga'l poderosu atafuñando  
a los probes el pan de tolos díes.

Sigan estampanándose los pueblos  
por complir col imperiu engalamáu.  
Sigan descriminándose les races  
pol collar de la cutre o mal fatáu.

Que sigan, que sigan mescabando,  
al Amor, a la Paz y a la Xusticia.  
Qu'esfarraplen d'esmenu l'Universu  
y acábese con él tanta mondicia.

Y cuando seya'l día del esterminiu  
y venga l'acabóse enriba'l mundu...  
cayerán los Nerones y tiranos  
y quedará'l Planeta muerrimundu.

El castigu final será implacable,  
naide se salvará del cataclismu.  
Nun habrá nin piedá nin dolimientu,  
toos dafechu diremos pal abismu.

Y entoncies sí habrá Paz, ensel, susiegu,  
sobre la probe Tierra esguedeyada.  
De los odios, cobicies y añorizos,  
ya nun quedará nada..., nada..., ¡NADA!

MANFER DE LA LLERA

# Pétalos de roses llárimas

JOSÉ R. MARTÍN ARDINES

## I

*Otoñu, musa mía.  
El cielu empiedráu  
taya los árboles  
desnudes ánimes  
del biescu. La ciudá  
debuxa na nenina  
les ramificaes cases  
cadarmes de sos ánimes  
deshabitaes. Los escombros  
allevántense'n ñorios  
redentores  
y el cielu sólo ye  
espeyu rotu  
y el vientu airea  
fumiando  
a los muertos  
y el tiempu retráyese  
al infinitu  
y ye Otoñu  
siendo Agostu  
tres l'otoñal lemencia  
radiativa.  
Y él, Otoñu, musa mía  
etenru asoñolamientu d'humanidá.*

## III

*Glayos doliosos na colina  
del vieyu monte namorá  
deseredá del tiempu  
y de la vida. Sos blanques  
herbes avieyen la mañana  
y la borrina  
acubixa col so fuegu  
el tarrén verdinegru  
y la muga  
surde ascendente hacia'l cielu  
evitando, n'apariencia, el purgatoriu  
de los enganíos.*

## VII

*Nes ruedes*  
so les ruedes  
ente les ruedes  
piedres de la tierra  
nes carretes  
peles ruedes  
baxo les ruedes  
pel camín  
de la verdá  
ente les herbes  
con cadenes.

## IX

*El cisne xintó*  
la flor, el pensamientu  
del xardín marchitu  
nel llagu de la ciénaga  
la tierra ye una blanca  
capa d'escoria  
a la sombra del árbol  
ensuchu y putrefautu  
enmarcáu nun fondu  
prietu y a pesar de too  
ente los cuervos  
perdura l'arume  
del pensamientu, les idegues  
coloreen l'avaricia  
de los flamencos enllutaos  
ye hora d'orar.

## XII

*Una vegada más toi*  
dientru de mio madriz  
esmadronada  
una nuechi más  
güeyo l'universu prietu  
siempre empapáu'n llárimas  
de recién muertu  
de nueu l'encarnación  
una vegada más  
l'amor.

## XV

*Del vientu fumiante*  
na tardi polvorienta  
transhumáu nel biescu  
resquebraxar d'idegues.  
Del glayiu llasteru  
na mano del vieyu llabriegu  
na colina. El vientu  
ora baxu la muga  
radiativa y el mar  
disecáu nel sable.  
El sol resurde de los escombros  
comu pétalu de rosa moribundu.

Asturies - Seronda de 1983

## INTRODUCCIÓN A LA SOCIOLOGÍA DEL NEOCAPITALISMO POST-INDUSTRIAL

Entro na Oficina Emplegu  
per otra vegada, —una más—.  
Ufierta:

«La lluna  
sobre la mar  
desierta.»

X. MORENO

Una cita de Carl Sagan:

*«Tamos fechos de material estelar».*

O seya, Shakespeare:

*«de la materia de que tán fechos  
los sueños»*

X. MORENO

[.....]

LLUIS G. HELGUERA

Acaben de dar les ochu nel reló del salón. Son les campanes que me faen poneme sollerte durante tola selmana. De llunes a vienres. Cinco díes tan estremaos unos d'otros... Ca un requier un oyíu especial. Pero eso sí el pior ye'l vienres. ¡Tantu xaréu de xente peles cais; llueu yá, el sábadu y el domingu son díes murnios, cafiantes, comu arrodiaos d'un vafu pegañosu. Lo único que petez el sábadu y el domingu ye dormir. Dormir y escaecelos.

Son les ochu. La hora de colar del pigaciu etenru. Güei orbaya. Si, de xuru de que ta orbayando na cai. Maxínolo al traviés de los furacos que dexe les presianes a mediu baxar. Maxínolo. nun sé, quiciás pol silenci que caltria de fuera; quiciás pola lluz que s'adevina más atristayada. Anque esto nun dexa de ser una caxigalina, porque tamos n'iviernu y dirá ya pa dos hores que ye de nueche, que ta escuro dafechu.

Nun tendría que camentar nestes coses. Faigo esfuerzos increíbles al cau'l día pa nun dexar el celebru afervollar de contino y, ansina y too, de xemes en cuandu alcuéntrome con que toi maxinando cualaquier xirigoncia. Y esto de xuro que nun fai sinón estropiame daqué más. Teo mieu volveme llocu. Anque, per otro llau, a vegaes, talanto que nun taría mal. Ensin embargu, al final. enlléname una llercia que me dexa esfechu. Prestaríame nun entrar enxamás en griesca con ella, pero nun soi p'arreyar los anticuerpos del mio celebru. Entós, mientres l'agarradiella s'espurre más lloñe de lo que yo pueo algamar, ye comu si una amestaúra de fueu y xelu pingare dientru mio. La tiesta paez de sutrucu que va españar, pero al segundu siguiente ye comu si menguare hasta lo más infinitiblemente piqueño. Al estruyir, paez talmente qu'esa fuercia estraña va aventame los güeyos fuera, sientu los llabios restorcigaños, los dientes comu si acaballaren unos enriba d'otros... Y metanos de too esto, el cuerpu fiérveme, aformigáu, ensin poder faer na pa evitalo...

Agora toi daqué más aseláu. Pero teo tantu mieu de volveme llocu... Tien que ser, nun sé, lo pior que puea pasame... Perder la cuenta les hores, del tiempu... Y, falando de tiempu, qué hora será ya. Nun pue faltar muncho. Quiciabis seyan les ochu y cinco, anque nun me paez qu'ha-

yan pasao yá cinco minutos. Nun tendría que dexame alloriar por estos camientos que me surden a vegaes. Namái faen que tracamundiame tou. Ya que perdiere la cuenta'l tiempu por otros cuestiones... Comu'l mes pasáu, cuando tuvo estropiáu'l reló del salón. Eso sí que ye ...Tener de tar tol santu día sollerte, ensin poder char un pigacicu de ná; nun-y lo quedría pa naide que tuviere na mio mesma situación. Amás foi dar la casualidá de que-yos entrare por eses feches la zuna de teneme les presianes baxaes cuasi tol día. De mou que malapenes yera yá estremar la nueche del día, la escuridá de la lluz. Había pasame les hores alloriáu, facendo comparanza de tolos ruxíos de tacones que baxaren pela cai a la que da la ventana col ruxíu qu'abellugo nel maxín, acoricáu ente les meyores alcordances de tola mio vida, ente les vivencies más prestoses.

Ah, les vivencies más prestoses. Quién me diba dicer alcontrar esta relación, esti consuelu, cuando yá me creyía dafechamente condergáu a la más fondera escuridá, al silenciu, a la soledá, a la vida dientru la xaula d'un cuerpu muertu. Por eso non, nun pueo volveme llocu, nun pueo dexar que se m'esmuza la consciencia'l tiempu. Nun pueo porque agora soi feliz. Bueno, o cuasi feliz. Namái la solombra d'estos camientos que nun llogro arreyar, que quiciabis seyan el frutu d'una mente fatigada, galdía.

Esa ye la causa de que pigacie cuasimente tol día. Teo de curiar el celebru comu lo más valoratible que teo, comu la único. Por eso pigacio. Sólo cuando vienen veme y falen delante mio, torgándome la felicidá del suañu, comu si fuere un mazcayu, un tochu que nin siente nin carez, entós sí que me prestaría poder llevantame. Eso ye, llevantame y espeta-yos los deos nel gargüelu. ¡Afogalos! ¡A ver si asina respeten el suañu de los... vivos! Tantes visites, tanta falsedá. tantu encapiellar llárimes forzées, tantu retolicar por baxu, en vede dexame solu. tranquilu. En vede dexame durmir.

Ye la semioscencia del pigaciu lo que m'asela. Esi estáu cuasi perfechu, práuticamente vexetal nel que'l desgaste del celebru malpenes se produz. Nesi estáu, maxínola, asonsáñola tol día. Repito una y milenta vegaes les escenes que más gayoleru me podríen dexar. Otres vegaes entrúgome ¿cómu será?, ¿será tan perfecha comu la maxino? Anque esto nun tien emportancia denguna, porque pueo afitar que ye perfecha. Perfecha porque nun vive sinón nel mio maxín, porque soi yo'l que la faigo a imaxen y asemeyu de mio. Perfecha porque ta dibuxada al milímetru. pa ser el complementu de ca un de los finxos de la mio xeografía.

Pero yá se va averando'l momentu. Oigo cómo entaína l'aliendu, anque nun seya pa percibir tremor qu'esto-y da al cuerpu. Sé que yá falta poco.

¡Agora! Ya tremen los cristales nes ventanes al aportar el tren. Oigo'l rinchar de les ruedes al aparar y les puertes que van despesllándose col xibliu afogáu del aire. Camiento a la xente amiyando, cola priesa l'anonimatu. Por más que pasen los díes y repita esti momentu, nun soi pa dibuxa-yos cares. Eso sí, véolos, homes y muyeres, con paquetes, con llibros, con bolses, toos alloriaos achuquinando l'ecu de la sala espera, que'n segundos queda sola, abellugando'l caberu fumu que dexa dalguna qu'otra colielia al apagase estrapayada por infinitibles pies, anónimos de priesa.

Agora baxen pela cai. Óyese una música cafiante d'adioses, zapatos qu'entainen, espiriques rituales, amenorgada pol mor de la muga. En menos d'un minutu pasa too; queda otra vez sola la cai, sola la cera, moyada, dexando espolletar tapinos ente les llábanes del bordillu.

Y esti ye l'intre asperáu. Sé que toi a puntu oyela. Sé que yá ta hí. Nun sé porqué, pero sélo. Quiciás pol arrecendor del perfume que-y maxino. Quiciás porque ye daqué tan mio, tan fondero, que la siento faceme rebusquinos nes coraes. Nun sé porqué, pe... ¡agora! yá entama'l ruxir melgueru y lentu de los sos tacones. ¡Dios! ¡Dios! Véola xingando selemente los cadriles baxu l'impremiabile, raspiando malpenes el paragües na manzorga. Ansina, dulces, baxando la cai; tan pruyible, tan, nun sé, comu nun se pue agamar a talantar. ¡Dios! Esto... ye... Aaaaaah... Aaah... Ah...

.....

Vaya, hom, agora escaecióseme la radio. Pera un puquiñín que la traiga... yá. Yá ta. Ye que ta al puntu d'empieciar el programa esi... En fin, a ver si güei me da tiempu a coyer el teléfonu, porque dempués de la rabia d'ayeri. Mira que saber la rempuesta y adelantáseme aquella otra...

Na na narananarara nanana nara... A ver, vamos entamala cola cama, que ye lo más abegoso.

Ai fiu, mira tú que-y pido veces al cielu que me dea polo menos un minutu más de vida qu'a ti. Al fin y al cau, quien te diba curiar meyor que to ma. Amás non, nun quiero yo dexa-y esta carga a naide... Dime tú si nun t'hubiere venío meyor morrer dafechu nel accidente aquel que quedar asina, fechu una llaceria; total, nun yes más qu'una torga pa toos y tú nun debes faer más que sufrir, hí llantáu, ensin enfotu dengún, comu un vexetal...

... Pero, ¿qué ye esto? ¿Otra vez esta gochería? Toles sábanes emporcaes otra vegada, toes marielles. Enriba de ser un inútil, un felpeyu que nun val más que pa dar de trabayar, tovía esto. Yo maldita si sé cómo t'amañes pa facelo, porque nin movete nin ná pues, sólo esos güeyos tol día gusmiando lo que fai una; que sabe Dios lo que tarás camentando per dientru.

Pero nun me vas dexar otru remedi u que tar curiándote, escucándote a ver cómo lo faes y cuándu. Porque yá yes grandín pa facete cargu que nun ye plan, nun va tar una arreyada tola santa vida a ti comu una esclava, pa que por si si fuere poco tovía me dexes les sábanes feches una llaceria, una gochería...

